

vil derfor samtidig med forelæggelsen for Folketinget blive forelagt for de respektive hjemmestyremyndigheder. Der vil i givet fald indtil videre kunne tages forbehold for Færøerne og Grønland i overensstemmelse med konventionens art. 30.

Spørgsmålet om dansk ratifikation af rammekonventionen har været forelagt en række ressortministerier, som har meddelt deres tilslutning hertil under forudsætning af, at anvendelsesområdet begrænses til det tyske mindretal i Sønderjylland. De omhandlede ressortministerier har samtidig udtalt, at dansk ratifikation på denne baggrund ikke vil nødvendiggøre lovændringer.

Situationen for det tyske mindretal i Sønderjylland

Generelt

Den tyske mindretalsbefolkning i det sydlige Danmark anslås til ca. 20.000 mennesker, som hovedsagelig bor i grænseområdet i den sydlige og østlige del af Sønderjylland. I storkommunerne i området udgør mindretallet mellem 5 og 20% af befolkningen. Desuden lever medlemmer af det tyske mindretal spredt over andre dele af Sønderjyllands amt.

Medlemmerne af det tyske mindretal behersker tysk og taler ligeledes dansk. En større del, især af landbefolkningen, anvender traditionelt i daglig tale den danske dialekt »sønderjysk«. Resten bruger traditionelt »højtyisk«.

Beskyttelsen af det tyske mindretals grundlæggende rettigheder er sikret gennem de almindelige bestemmelser i grundloven og anden lovgivning om lighed for loven, religions- og ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed m.v. Det videre grundlag findes i København-erklæringen af 29. marts 1955, som efterfulgte den danske regerings erklæring af 27. oktober 1949 (Det Københavnske Notat). København-erklæringen, der modsvarer Bonn-erklæringen af samme dato om det danske mindretals rettigheder i Sydslesvig, indeholder ud over en liste over de individuelle rettigheder, der tilkommer medlemmer af det tyske mindretal, følgende generelle principper:

- Bekendelsen til tysk nationalitet og tysk kultur er fri og må ikke af myndighederne bestrides eller efterprøves.
- Personer, der tilhører det tyske mindretal og deres organisationer, må ikke hindres i, i tale og skrift, at benytte det sprog de foretrækker. Anvendelse af det tyske sprog for domstolene og over for forvaltningsmyndighederne retter sig efter de herom i lovgivningen fastsatte forskrifter.
- Almendannende skoler og folkehøjskoler (også faglige) samt børnehaver kan som følge af det i Dan-

mark gældende princip om undervisningsfrihed oprettes af det tyske mindretal i henseende til lovene.

- Da forholdstalsvalgmåden i henhold til kommunal-lovgivningen anvendes ved nedsættelse af udvalg i de kommunale råd, deltager repræsentanter for det tyske mindretal i udvalgsarbejdet i forhold til deres antal.
- Den danske regering anbefaler, at der inden for rammerne af de til enhver tid gældende regler for radioens benyttelse tages rimeligt hensyn til det tyske mindretal.
- Med hensyn til understøttelse og andre ydelser af offentlige midler, som tilstås efter frit skøn, vil der ikke blive gjort forskel mellem personer, der tilhører det tyske mindretal, og andre statsborgere.
- Ved offentlige bekendtgørelser skal der tages rimeligt hensyn til det tyske mindretals dagblade.
- Det tyske mindretals særlige interesse i at pleje sine religiøse, kulturelle og faglige forbindelser med Tyskland anerkendes.

Det tyske mindretals organisationer m.v.

Hovedorganisationen for tyske nordslesvigere (Bund deutscher Nordschleswiger – BdN) oprettedes i 1945. Formålet med organisationen er at varetage det tyske mindretals interesser i Danmark og at medvirke til en harmonisk udvikling i det dansk-tyske grænseland. Forbundet udgør ryggraden i Slesvigsk Parti (SP), som især repræsenterer mindretallet i lokalpolitik. Partiet har et medlem i Sønderjyllands Amtsråd og er repræsenteret i adskillige lokale kommunalbestyrelser.

Efter at det tyske mindretal ved folketingsvalget i 1964 mistede sit folketingsmandat, oprettedes der i 1965 et kontaktudvalg for det tyske mindretal, bestående af repræsentanter for Folketingets partier og medlemmer af det tyske mindretal med stats-, og senere indenrigsministeren som formand. Udvalget har til opgave at forhandle politiske og kulturelle anliggender af interesse for mindretallet, hvad enten disse anliggender vedrører en flerhed af personer eller enkeltpersoner. Udvalget holder møde mindst én gang om året. I 1983 oprettedes endvidere et sekretariat for det tyske mindretal i København, som varetager den daglige kontakt til Folketinget og regeringen. Sekretariatets leder udpeges af mindretallet.

Det tyske mindretal udgiver det tysksprogede dagblad »Nordschleswiger«, som udkommer i et stabilt oplag. Der findes derudover ikke tyske uge- eller månedsblade, der er udgivet af mindretallet, ligesom det lokale udbud af radio og TV ikke omfatter nogen særskilt mindretalsdrevet station. Såvel Danmarks Ra-